Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

1 päivänä lokakuuta 2026*

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2011/7/EU – Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen – 1 artiklan 1 ja 2 kohta – Soveltamisala – 2 artiklan 4 alakohta – Maksuviivästyksen käsite – 6 artikla – Velkojalle korvauksena sille aiheutuneista perintäkuluista maksettava kiinteä 40 euron vähimmäissumma – Edellytykset – Oikeuden väärinkäytön kieltoa koskeva unionin oikeuden yleinen periaate

Asiassa C-209/25,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Varsovan kaupungin piirioikeus, Puola) on esittänyt 1.7.2024 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 18.3.2025, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Premium Food Kebab sp. z o.o.

vastaan

Cydonia sp. z o.o.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit O. Spineanu-Matei, S. Rodin, N. Piçarra (esittelevä tuomari) ja N. Fenger,

julkisasiamies: T. Ćapeta,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja D. Lutostańska,

– Euroopan komissio, asiamiehinään D. Milanowska ja M. Owsiany-Hornung,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU (EUVL 2011, L 48, s. 1) 6 artiklan 1 kohdan ja sen yleisen oikeusperiaatteen tulkintaa, jonka mukaan yksityiset eivät saa vedota unionin oikeuteen vilpillisesti tai tavalla, jota pidetään oikeuden väärinkäyttönä.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat kaksi Puolan oikeuden mukaan perustettua yhtiötä eli Premium Food Kebab sp. z o.o (jäljempänä PFK) ja Cydonia sp. z o.o ja joka koskee PFK:n vaatimusta siitä, että Cydonia velvoitetaan maksamaan kiinteä 40 euron summa laskun maksamisen viivästymisen vuoksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2011/7 johdanto-osan 12, 16–19 ja 28 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(12) Maksuviivästys on sopimusrikkomus, joka on tehty velallisen kannalta taloudellisesti houkuttelevaksi useimmissa jäsenvaltioissa alhaisen tai puuttuvan viivästyskoron ja/tai hitaan perintämenettelyn vuoksi. Päättäväinen siirtyminen täsmälliseen maksukulttuuriin, jossa koronperintäoikeuden poissulkemisen olisi aina katsottava olevan selvästi kohtuuton sopimusehto tai selvästi sopimaton menettely, on tarpeen tämän suuntauksen muuttamiseksi ja viivästysten ehkäisemiseksi. Tällaiseen suunnanmuutokseen olisi kuuluttava myös nimenomaisten säännösten säätäminen maksuajoista ja aiheutuneiden kulujen korvaamisesta velkojille sekä muun muassa se, että perintäkulujen korvaamisoikeuden poissulkemisen olisi oletettava olevan selvästi kohtuutonta tai sopimatonta.

– –

(16) Tällä direktiivillä ei saisi velvoittaa velkojia perimään viivästyskorkoa. Tässä direktiivissä olisi sallittava, että velkoja perii maksun viivästyessä viivästyskorkoa antamatta ennakkoilmoitusta sopimuksen täyttämättä jättämisestä tai muuta vastaavaa ilmoitusta, jossa muistutetaan velallista hänen maksuvelvoitteestaan.

(17) Velallisen maksu olisi katsottava viivästyneeksi siten, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon, kun velkojalla ei ole velan määrää vastaavaa summaa käytettävissään eräpäivänä, edellyttäen että hän on täyttänyt lakiin ja sopimukseen perustuvat velvoitteensa.

(18) Laskut toimivat maksuvaatimusten perusteena, ja ne ovat tavaroiden toimittamiseen ja palvelujen suorittamiseen liittyvien toimien arvoketjussa tärkeitä asiakirjoja muun muassa maksuajan määrittämisen kannalta. – –

(19) Velkojien on tarpeen saada kohtuullinen korvaus viivästyneistä maksuista aiheutuneista perintäkuluista maksuviivästysten ehkäisemiseksi. Perintäkulujen olisi sisällettävä myös hallinnolliset kulut ja korvaus maksuviivästyksistä aiheutuneista yrityksen sisäisistä kuluista, joiden osalta direktiivissä olisi säädettävä kiinteästä vähimmäissummasta, jonka lisäksi voidaan periä viivästyskorkoa. Kiinteällä korvaussummalla olisi pyrittävä rajoittamaan perintään liittyviä hallinnollisia ja sisäisiä kuluja. Korvaus perintäkuluista olisi määrättävä ilman, että tämä rajoittaa sellaisten kansallisten säännösten soveltamista, joiden nojalla kansallinen tuomioistuin voi tuomita velkojalle korvausta velallisen maksuviivästykseen liittyvästä lisävahingosta.

– –

(28) Tällä direktiivillä olisi estettävä sopimusvapauden väärinkäyttö velkojan vahingoksi. – – Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa kansallisiin säännöksiin, jotka liittyvät sopimusten tekotapaan tai joilla säännellään velalliselle kohtuuttomien sopimusehtojen pätevyyttä.”

4 Direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde ja soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tämän direktiivin tavoitteena on kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen, jotta voidaan varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja edistää näin yritysten ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kilpailukykyä.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin kaupallisista toimista korvauksena suoritettaviin maksuihin.

– –”

5 Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’kaupallisilla toimilla’ yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisiä toimia, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan;

– –

4) ’maksuviivästyksellä’ maksua, jota ei suoriteta sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan kuluessa, kun 3 artiklan 1 kohdassa tai 4 artiklan 1 kohdassa säädetyt ehdot täyttyvät;

– –”

6 Direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on ”Yritysten väliset kaupalliset toimet”, sanamuoto on seuraava:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon yritysten välisissä kaupallisissa toimissa ilman, että maksumuistutus on tarpeen, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) velkoja on täyttänyt sopimukseen ja lakiin perustuvat velvoitteensa; ja

b) velkoja ei ole saanut erääntynyttä määrää ajoissa, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä.

– –

3. Kun 1 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät, jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että

a) velkojalla on oikeus viivästyskorkoon sopimuksessa määrättyä maksupäivää tai siinä määrätyn maksuajan päättymistä seuraavasta päivästä lukien;

– –

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sopimuksessa määrätty maksuaika ei ylitä 60:tä kalenteripäivää, jollei sopimuksessa nimenomaisesti toisin sovita ja edellyttäen, ettei se ole velkojan kannalta selvästi kohtuutonta 7 artiklassa tarkoitetulla tavalla.”

7 Direktiivin 2011/7 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Perintäkulujen korvaaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viivästyskoron tullessa kaupallisissa toimissa maksettavaksi 3 tai 4 artiklan mukaisesti velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettu kiinteä summa on maksettava, ilman että maksumuistutus on tarpeen, korvauksena velkojan omista perintäkuluista.

3. Velkojalla on oikeus saada velalliselta 1 kohdassa tarkoitetun kiinteän summan lisäksi kohtuullinen korvaus perintäkuluista, jotka ylittävät tämän kiinteän summan ja ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä. Näihin kuluihin voisivat sisältyä menot, jotka ovat aiheutuneet muun muassa lakimiehen tai perintätoimiston käyttämisestä.”

8 Direktiivin 7 artiklan, jonka otsikko on ”Kohtuuttomat sopimusehdot ja sopimattomat menettelyt”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että maksupäivää tai -aikaa, viivästyskorkoa tai perintäkulujen korvaamista koskevaa sopimusehtoa tai menettelyä joko ei voida panna täytäntöön tai että se antaa oikeuden vaatia vahingonkorvausta, jos sopimusehto on selvästi kohtuuton tai menettely on selvästi sopimaton velkojaa kohtaan.

Ratkaistaessa sitä, onko sopimusehto selvästi kohtuuton tai menettely selvästi sopimaton velkojaa kohtaan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetulla tavalla, otetaan huomioon kaikki tapausta koskevat seikat, mukaan lukien:

– –

c) se, onko velallisella objektiivista syytä poiketa – – 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta kiinteästä summasta.

– –”

Puolan oikeus

9 Kaupallisten toimien liiallisten maksuviivästysten torjumisesta 8.3.2013 annetun lain (ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych; Dz. U. 2013, järjestysnumero 403) pääasiassa sovellettavan version (Dz. U. 2022, järjestysnumero 893), jolla saatettiin direktiivi 2011/7 osaksi Puolan oikeusjärjestystä, 7 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kaupallisissa toimissa – lukuun ottamatta toimia, joissa velallinen on julkisyhteisö – velkojalla on oikeus saada ilman maksukehotusta kaupallisten toimien viivästymiseen liittyvät lakisääteiset korot, elleivät osapuolet ole sopineet korkeammasta korosta, rahasuorituksen eräpäivän ja maksupäivän väliseltä ajalta, jos seuraavat edellytykset täyttyvät samanaikaisesti:

1) velkoja on täyttänyt suorituksensa

2) velkoja ei ole saanut maksua sopimuksessa määrätyssä määräajassa.”

10 Kyseisen lain 10 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Velkojalla on siitä päivästä alkaen, jona se saa oikeuden 7 §:n 1 momentissa tai 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun korkoon, oikeus saada velalliselta ilman maksukehotusta korvauksena perintäkuluista summa, jonka määrä on:

1) 40 euroa, jos rahasuorituksen arvo on alle 5 000 Puolan zlotya (PLN)

– –

2. Edellä 1 momentissa tarkoitetun summan lisäksi velkojalla on oikeus kohtuulliseen korvaukseen tämän summan ylittävistä sille aiheutuneista perintäkuluista.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

11 Cydonia osti ravintola-alan liiketoimintansa yhteydessä elokuussa 2020 elintarvikkeita PFK:lta, joka oli yksi sen tavanomaisista tavarantoimittajista. PFK:n kyseisestä ostosta laatiman laskun suuruus oli 4 874,60 PLN (n. 1 218,00 euroa), ja se oli maksettava 3.9.2020. Cydonia maksoi kyseisen laskun 8.9.2020.

12 PFK nosti 23.5.2023 kanteen Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawiessa (Varsovan kaupungin piirioikeus, Puola), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, jotta Cydonia velvoitettaisiin maksamaan sille kiinteä 40 euron summa direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdan nojalla. PFK ei vaatinut saatavansa, joka oli sen mukaan erääntynyt 4.9.2020 alkaen, määrälle viivästyskorkoa.

13 Kyseinen tuomioistuin toteaa, että laskun laatimispäivänä PFK:lla ja Cydonialla oli neljän vuoden ajan ollut vakaa liikesuhde, jonka puitteissa tavaroita toimitettiin useaan otteeseen viikossa ja jossa tavaroiden maksaminen viivästyi joskus muutamalla päivällä ilman, että PFK olisi vaatinut Cydonialta viivästyskorkoa. Se lisää, että kun kaikki PFK:n osakkeet luovutettiin lokakuussa 2022

Funds Get Support spólka z ograniczoną odpowiedzialnością ąlle, joka on Varsovaan sijoittautunut yhtiö, minkäänlaisia maksuviivästyksiä Cydonian taholta ei todettu. Kyseisen tuomioistuimen mukaan mainittu luovutuksensaajayhtiö ei myöskään ole taloudellisesti vakaa.

14 Kyseinen tuomioistuin katsoo, että PFK toimi sopimattomasti, kun se vaati kiinteän vähimmäissumman maksamista useita vuosia sen jälkeen, kun sen liikesuhde Cydonian kanssa oli päättynyt uuden yhtiön ostettua PFK:n. Se täsmentää, että PFK esitti Cydonialle satoja muita tällaista määrää koskevia maksuvaatimuksia vaatimatta korkoa pääsaataville ainoastaan saadakseen lisätuloja entiseltä sopimuskumppanilta, jonka kanssa sillä ei ollut koskaan ollut todellista riitaa maksuista.

15 Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, mitä päätelmiä on tehtävä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee direktiivin 2011/7 6 artiklassa säädetyn kiinteän vähimmäissumman maksuedellytyksiä. Se katsoo, että kyseinen oikeuskäytäntö voi saada velkojat välineellistämään ilmeisellä tavalla kyseisen 6 artiklan säännökset ja että sitä ei voida tulkita siten, ettei kansallisen tuomioistuimen ole sen mukaan mahdollista hylätä kiinteän summan maksamista koskevaa vaatimusta silloin, kun huolimatta siitä, että velkoja on osoittanut maksuviivästyksen tapahtuneen, olosuhteet, joissa kyseinen vaatimus on esitetty, osoittavat, että se on kohtuuton ja direktiivin tavoitteiden vastainen. Kansallisen tuomioistuimen on siis arvioitava tällaista vaatimusta subjektiivisen oikeuden – unionin oikeus mukaan lukien – väärinkäytön kannalta.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo lisäksi, että jokaiseen kiinteän summan maksamista koskevaan vaatimukseen on liitettävä vaatimus asianmukaisen viivästyskoron maksamisesta ja että tämän korvauksen ehdoitta myöntämistä myös tilanteissa, joissa maksuviivästys on merkityksetön, on pidettävä väärinkäyttönä vakiintuneessa liikesuhteessa.

17 Tässä tilanteessa Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [direktiivin 2011/7] 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että kansallinen tuomioistuin voi kieltäytyä määräämästä kiinteää korvausta perintäkuluista, jos olosuhteet, joissa velkoja on hakenut korvausta, osoittavat, että vaadittu korvaus ei ole kohtuullinen ja että perintäkulujen korvausta koskevan maksuvaatimuksen esittäminen on direktiivin tavoitteiden vastaista?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ainoalla kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että jäsenvaltion tuomioistuin hylkää velkojan vaatimuksen kyseisessä säännöksessä säädetyn kiinteän vähimmäissumman maksamisesta tilanteessa, jossa velkoja on toiminnallaan loukannut yleistä oikeusperiaatetta, jonka mukaan yksityiset eivät saa vedota unionin oikeuteen vilpillisesti tai tavalla, jota pidetään oikeuden väärinkäyttönä.

19 Aluksi on huomattava yhtäältä, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin sulje pääasian olosuhteiden perusteella pois sitä, että Cydonia ei ollut PFK:hen nähden direktiivin 2011/7 2 artiklan 4 alakohdassa tarkoitetussa maksuviivästystilanteessa, minkä vuoksi PFK:lla ei olisi oikeutta vaatia kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetyn kiinteän 40 euron suuruisen summan maksamista.

20 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että PFK sieti Cydonian kertaluonteisia ja vähämerkityksisiä maksuviivästyksiä, koska se piti hyödyllisempänä luopua vaatimasta viivästyskorkoa viimeksi mainitun säilyttämiseksi asiakkaana.

21 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on siis tarkistettava, myönsikö PFK tällä menettelyllään implisiittisesti, ettei Cydonia ollut direktiivin 2011/7 2 artiklan 4 alakohdassa tarkoitetussa maksuviivästystilanteessa, kun se maksoi pääasiassa kyseessä olevan laskun, vai luopuiko PFK tällä toiminnallaan kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohtaan perustuvista oikeuksistaan, koska tällainen luopuminen on yhteensopivaa mainitun direktiivin kanssa, kunhan luopumiseen on suostuttu vapaaehtoisesti (ks. vastaavasti tuomio 16.2.2017, IOS Finance EFC, C-555/14, EU:C:2017:121, 33 ja 34 kohta).

22 Tämän täsmennyksen jälkeen on todettava, että direktiivin 2011/7 tavoitteena on sen 1 artiklan – luettuna sen johdanto-osan 28 perustelukappaleen valossa – mukaisesti kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjuminen. Direktiivissä kielletään sopimusvapauden väärinkäyttö velkojan vahingoksi, mutta se ei kuitenkaan ”vaikut[a] kansallisiin säännöksiin, jotka liittyvät sopimusten tekotapaan tai joilla säännellään velalliselle kohtuuttomien sopimusehtojen pätevyyttä”.

23 Maksuviivästyksen käsite määritellään kyseisen direktiivin 2 artiklan 4 alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan maksua, jota ei suoriteta sopimukseen tai lakiin perustuvan maksuajan kuluessa. Kuten direktiivin johdanto-osan 18 perustelukappaleesta ilmenee, laskut, jotka toimivat maksuvaatimusten perusteena ja jotka ovat tärkeitä asiakirjoja kaupallisten toimien ketjussa, ovat erityisen tärkeitä maksuajan määrittämisen kannalta.

24 Koska direktiivin 2011/7 soveltamisalaan kuuluvat sen 1 artiklan 2 kohdan mukaan ”kaikk[i] [direktiivin 2 artiklan 1 alakohdassa määritellyistä] kaupallisista toimista korvauksena suoritettav[at] maksu[t]”, maksuviivästyksen käsitettä sovelletaan jokaiseen kaupalliseen toimeen erikseen tarkasteltuna (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2024, Skarb Państwa (Merkityksetön tai määrältään vähäinen maksuviivästys), C-279/23, EU:C:2024:605, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa, luettuna sen johdanto-osan 16 ja 17 perustelukappaleen kanssa, säädetään, että yritysten välisissä kaupallisissa toimissa velkojalla, joka on täyttänyt velvoitteensa ja joka ei ole saanut erääntynyttä määrää ajoissa, on oikeus viivästyskorkoon ilman, että maksumuistutus on tarpeen, paitsi jos velallinen ei ole vastuussa tästä viivästyksestä. Viivästyskorko, kuten kiinteä vähimmäissummakin, tulee automaattisesti maksettavaksi direktiivin 3 artiklan 3 ja 5 kohdassa säädetyn maksuajan päätyttyä, kunhan kyseisen artiklan 1 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

26 Direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdan, jossa viitataan muun muassa sen 3 artiklaan, mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että viivästyskoron tullessa kaupallisissa toimissa maksettavaksi velkojalla on oikeus saada velalliselta vähintään kiinteä 40 euron summa korvauksena perintäkuluista. Kyseisen 6 artiklan 2 kohdan mukaan tämä kiinteä summa tulee maksettavaksi ilman, että velalliselle on annettava maksumuistutus, ja sillä pyritään korvaamaan velkojalle aiheutuneet perintäkulut. Direktiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan velkojalla on oikeus vaatia velalliselta kyseisen kiinteän summan lisäksi kohtuullista korvausta kaikista muista perintäkuluista, jotka ylittävät tämän kiinteän summan ja joita ovat esimerkiksi juristin tai perintätoimiston käyttämisestä aiheutuneet kulut.

27 Ensinnäkin kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdan sanamuodon ja asiayhteyden mukaisesta tulkinnasta ilmenee, että kiinteä 40 euron vähimmäissumma on maksettava velkojalle, joka on täyttänyt velvoitteensa, jokaisen maksun osalta, jota ei ole suoritettu eräpäivään mennessä, korvauksena direktiivin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetusta kaupallisesta toimesta, riippumatta viivästyneen suorituksen määrästä tai kyseisen viivästyksen kestosta (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2024, Skarb Państwa (Merkityksetön tai määrältään vähäinen maksuviivästys), C-279/23, EU:C:2024:605, 26 kohta).

28 Toiseksi tätä tulkintaa tukee direktiivin 2011/7 tarkoitus. Direktiivin 1 artiklan 1 kohdasta, luettuna sen johdanto-osan 12 ja 19 perustelukappaleen valossa, näet ilmenee, että direktiivillä ei pyritä ainoastaan ehkäisemään maksuviivästyksiä estämällä se, että ne olisivat velallisen kannalta taloudellisesti houkuttelevia siksi, että velalliselta laskutetaan tällaisessa tilanteessa alhainen korko tai ei korkoa lainkaan, vaan sillä pyritään myös tehokkaasti suojelemaan velkojaa maksuviivästyksiltä (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2024, Skarb Państwa (Merkityksetön tai määrältään vähäinen maksuviivästys), C-279/23, EU:C:2024:605, 27 kohta).

29 Se, että maksuviivästys on vähäinen, ei tältä kannalta katsoen voi olla perusteena sille, että velallinen, joka ei ole maksanut velkaansa eräpäivään mennessä, vapautetaan maksamasta perintäkulujen korvauksena maksettavaa kiinteää vähimmäissummaa jokaisesta yksin hänestä johtuvasta maksuviivästyksestä, eikä kyseisen summan alentamiselle. Tämän vapauttamisen tai alentamisen seurauksena direktiivin 2011/7 6 artikla, jonka tavoitteena on paitsi korvauksen maksaminen kyseisellä summalla ”velkojan omista perintäkuluista” myös näiden maksuviivästysten ehkäiseminen, menettäisi täysin tehokkaan vaikutuksensa (ks. vastaavasti tuomio 4.5.2023, ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 11.7.2024, Skarb Państwa (Merkityksetön tai määrältään vähäinen maksuviivästys), C-279/23, EU:C:2024:605, 28 kohta).

30 Lisäksi se, että velallinen vapautettaisiin kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetyn kiinteän 40 euron vähimmäissumman maksamisesta, merkitsisi sitä, että velalliselle myönnettäisiin poikkeus kyseisestä säännöksestä, jolloin velallinen vapautettaisiin taloudellisesta rasitteesta, joka perustuu hänen velvollisuuteensa maksaa tällainen summa jokaisen maksun osalta, jota ei ole suoritettu eräpäivään mennessä, perustelematta tätä poikkeusta millään direktiivin 7 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan c alakohdassa tarkoitetulla objektiivisella syyllä (ks. vastaavasti tuomio 4.5.2023, ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, 28 kohta ja tuomio 11.7.2024, Skarb Państwa (Merkityksetön tai määrältään vähäinen maksuviivästys), C-279/23, EU:C:2024:605, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että sen lisäksi, että se arvioi kysymystä pääasian asianosaisten maksuille asettamasta määräajasta ja tutkii, onko velallinen laiminlyönyt velvoitteensa, sen on tutkittava PFK:n esittämän kiinteän 40 euron summan maksamista koskeva vaatimus ”subjektiivisen oikeuden, unionin oikeus mukaan lukien, väärinkäytön kannalta”, koska sen mukaan PFK pyrkii välineellistämään direktiivin 2011/7 säännökset ainoastaan saadakseen lisätuloja velalliseltaan eli Cydonialta.

32 Unionin oikeuden yleisestä periaatteesta, jonka mukaan yksityiset eivät saa vedota unionin oikeuteen vilpillisesti tai tavalla, jota pidetään oikeuden väärinkäyttönä, seuraa, että jäsenvaltion on evättävä – vaikka kansallisessa oikeudessa ei säädettäisi tällaisesta epäämisestä – unionin oikeuden säännöksiin perustuva etu silloin, kun henkilö ei vetoa näihin säännöksiin niiden tavoitteiden toteuttamiseksi vaan saadakseen hänelle unionin oikeudessa annetun edun silloin,

kun tavoitellun edun saamiseen unionin oikeudessa säädetyt objektiiviset edellytykset täyttyvät vain muodollisesti (tuomio 30.10.2025, Mercedes-Benz Bank ja Volkswagen Bank, C-143/23, EU:C:2025:837, 78 ja 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Väärinkäytön osoittaminen edellyttää yhtäältä sellaista objektiivisten olosuhteiden kokonaisuutta, josta ilmenee, että vaikka sovellettavassa unionin säännöstössä vahvistettuja edellytyksiä on muodollisesti noudatettu, säännöstöllä tavoiteltua päämäärää ei ole saavutettu, ja toisaalta sellaista subjektiivista osatekijää, joka koskee tahtoa saada unionin säännöstöstä johtuva etu toteuttamalla keinotekoisesti edellytykset tämän edun saamiseksi (tuomio 30.10.2025, Mercedes-Benz Bank ja Volkswagen Bank, C-143/23, EU:C:2025:837, 81 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Vaikka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on tarkistaa, onko sen käsiteltävänä olevissa asioissa kyse väärinkäytöstä, ottamalla huomioon kaikki käsiteltävän asian tosiseikat ja olosuhteet, unionin tuomioistuin voi kuitenkin esittää kansalliselle tuomioistuimelle kaikki unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden tarkoituksena on helpottaa sen arviointia (ks. vastaavasti tuomio 30.10.2025, Mercedes-Benz Bank ja Volkswagen Bank, C-143/23, EU:C:2025:837, 82 kohta).

35 Käsiteltävässä asiassa on todettava, kuten komissio teki kirjallisissa huomautuksissaan, että yhtäältä se, että PFK:lle tunnustetaan oikeus kiinteän summan maksamiseen, on omiaan myötävaikuttamaan direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdan tavoitteiden, jotka on palautettu mieleen tämän tuomion 28 kohdassa, toteuttamiseen, koska sillä hillitään maksuviivästyksiä välttämällä se, että viivästykset olisivat velallisen kannalta taloudellisesti houkuttelevia viivästyskorkojen alhaisen tason tai laskuttamatta jättämisen vuoksi, ja varmistamalla velkojalle mahdollisimman kattava korvaus tälle aiheutuneista perintäkuluista. Toisaalta pelkkää kyseisessä säännöksessä säädetyn oikeuden käyttämistä ei voida rinnastaa sellaisen tilanteen keinotekoiseen luomiseen, jossa edellytykset korvauksen saamista koskevan oikeuden käyttämiselle täyttyvät vain muodollisesti.

36 Kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan 16 perustelukappaleesta ilmenee, velkojalla on lisäksi oikeus vaatia kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädettyä kiinteää summaa riippumatta viivästyskoron maksamista koskevista vaatimuksista.

37 Kyseisen direktiivin missään säännöksessä ei myöskään aseteta tämän oikeuden käyttämisen edellytykseksi tietyn määräajan noudattamista. Tältä osin unionin tuomioistuin on jo todennut, että direktiivillä 2011/7 ei säännellä edellytyksiä, joiden täyttyessä muun muassa kiinteää vähimmäissummaa vastaavat saatavat voivat mahdollisesti lakata (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2025, E. (Saatavien kuittaus), C-481/24, EU:C:2025:996, 34 kohta).

38 Näin ollen menettelysäännöt, joilla pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet, kuuluvat jäsenvaltioiden menettelyllistä itsemääräämisoikeutta koskevan periaatteen nojalla kunkin jäsenvaltion sisäiseen oikeusjärjestyksen piiriin, kunhan tällaiset säännöt eivät ole epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia luonteeltaan jäsenvaltion sisäisiä tilanteita (vastaavuusperiaate), eivätkä sellaisia, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (ks. analogisesti tuomio 16.7.2026, Bukla, C-26/25, EU:C:2026:593, 105 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Lisäksi se, että maksuviivästyksen väitetään olevan vähäinen, muiden direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohdassa säädetyn kiinteän summan maksamista koskevien vaatimusten esittäminen samankaltaisissa olosuhteissa, se, että PFK:n ja Cydonian välinen liikesuhde päättyi useita vuosia sitten, ja se, että taloudellisesti epävakaa yritys osti PFK:n, ovat seikkoja, jotka eivät edellä 27–30 kohdassa mainitun oikeuskäytännön valossa yksinään riitä tukemaan edellä 32 ja 33 kohdassa mieleen palautetussa oikeuskäytännössä tarkoitetun sellaisen väärinkäytön olemassaoloa, jolla voidaan kyseenalaistaa velkojan oikeus saada jokaisen velallisesta johtuvan maksuviivästyksen osalta kyseisessä säännöksessä säädetty kiinteä vähimmäissumma korvauksena perintäkuluista.

40 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiivin 2011/7 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltion tuomioistuin hylkää velkojan vaatimuksen kyseisessä säännöksessä säädetyn kiinteän vähimmäissumman maksamisesta tilanteessa, jossa kyseinen velkoja on toiminnallaan loukannut yleistä oikeusperiaatetta, jonka mukaan yksityiset eivät saa vedota unionin oikeuteen vilpillisesti tai tavalla, jota pidetään oikeuden väärinkäyttönä. Väärinkäytön osoittaminen edellyttää kuitenkin yhtäältä sellaisten objektiivisten olosuhteiden kokonaisuutta, joista ilmenee, että vaikka sovellettavassa unionin säännöstössä vahvistettuja edellytyksiä on muodollisesti noudatettu, säännöstöllä tavoiteltua päämäärää ei ole saavutettu, ja toisaalta sellaista subjektiivista osatekijää, joka koskee tahtoa saada unionin säännöstöstä johtuva etu toteuttamalla keinotekoisesti edellytykset tämän edun saamiseksi.

Oikeudenkäyntikulut

41 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU 6 artiklan 1 kohtaa

on tulkittava siten, että

se ei ole esteenä sille, että jäsenvaltion tuomioistuin hylkää velkojan vaatimuksen kyseisessä säännöksessä säädetyn kiinteän vähimmäissumman maksamisesta tilanteessa, jossa kyseinen velkoja on toiminnallaan loukannut yleistä oikeusperiaatetta, jonka mukaan yksityiset eivät saa vedota unionin oikeuteen vilpillisesti tai tavalla, jota pidetään oikeuden väärinkäyttönä. Väärinkäytön osoittaminen edellyttää kuitenkin yhtäältä sellaisten objektiivisten olosuhteiden kokonaisuutta, joista ilmenee, että vaikka sovellettavassa unionin säännöstössä vahvistettuja edellytyksiä on muodollisesti noudatettu, säännöstöllä tavoiteltua päämäärää ei ole saavutettu, ja toisaalta sellaista subjektiivista osatekijää, joka koskee tahtoa saada unionin säännöstöstä johtuva etu toteuttamalla keinotekoisesti edellytykset tämän edun saamiseksi.

Allekirjoitukset